

Розділ перший

Здавалося, минула ціла вічність, коли в кінці тунелю нарешті заясніло світло.

Я спробував ворухнути пальцями ніг – мені це вдалось. Я лежав у шпитальному ліжку, мої ноги були хоч і в гіпсі, але все-таки при мені.

Сильно замружив очі, тоді розплющив їх, і так тричі.

Кімната заспокоїлася й більше не ходила ходором переді мною.

Куди ж, чорт забирай, мене занесло?

Туман помалу щезав, і те, що люди називають пам'яттю, почало повертатися до мене. У спогадах спливали ночі, медсестри, шприци. Щоразу, тільки-но в голові у мене світлішало, в мою палату хтось заходив і колов мені якусь гидоту. Отак усе й робилося. Саме так. І то тепер, коли

я почувався не таким уже й хворим! Вони мусять це припинити.

А от чи припинять?

Нав'язливо пульсувала думка: *ма-
буть, ні*.

Звідкись узялася цілковита невіра у чистоту людських поривань і важким тягарем опустилася мені на груди. Несподівано зрозумів: мене накачують снодійним! Судячи з того, як я почувавсь, якихось серйозних причин для цього не було, але ж вони не спиняться і коло-тимуть далі, бо хтось їм за це заплатив. Тому лежи спокійно й удавай, що спиш, підказав мені голос, який належав гіршій, проте мудрішій частці мого «я».

Так я і зробив.

Хвилини за десять двері відчинилися, в палату зазирнула медсестра. Звичайно, я заплющив очі, ніби ще не прокинувся. Вона пішла.

До цього часу я відновив у пам'яті частину *тих* подій.

Невиразно пригадав, що пережив якусь аварію чи щось подібне. Те, що сталося після аварії, досі було оповите ту-

маном; про те, що відбувалося до неї, не мав і найменшого уявлення. Пригадав, що я потрапив до шпиталю, а вже після нього – сюди. Але чому? Цього я не знав.

Хай там як, але ноги мої почувалися непогано. Цілком непогано, щоб тримати мене, хоч я й не знав, скільки часу минуло, відколи поламав їх; а в тому, що вони поламані, я був певен.

Тоді я сів. Це вартувало чималих зусиль, адже м'язи мої були виснажені до краю. За вікном панувала темрява, тільки в небі моргала жменька голих зірок. Я підморгнув їм у відповідь і опустив ноги з ліжка.

Голова пішла обертом, але невдовзі це минуло, і я підвівся, тримаючись за поруччя в узголів'ї, та зробив перший крок.

Усе гаразд. Ноги тримають.

Так, теоретично я був у достатній формі, аби вшитися звідси.

Повернувшись у ліжку, розтягнувся на ньому і замислився. Мене то трусило, то кидало в піт. Приємні видава, і все таке інше...

Підгнило щось у Данськiм королiвствi...

Так, пригадалося, це була автомобiльна аварiя. Я сказав би нави́ть, м'ясо-рубка...

А потiм вiдчинилися дверi, впустивши у палату трохи свiтла, i крiзь прикритi вiями очнi шпарини я побачив медсестру зi шприцом у руцi.

Вона рушила до мого лiжка: широкi стегна, темне волосся, великi руки...

Коли медсестра пiдiйшла, я пiдвiвсь i сiв.

– Доброго вечора! – сказав я.

– Е-е... доброго! – вiдповiла вона.

– Коли мене виписують? – поцiкавивсь я.

– Треба запитати лiкаря.

– То запитайте, – попросив я її.

– Засукайте, будь ласка, рукав.

– Дякую, але я не хочу.

– Мушу дати вам укол.

– Нiчого ви не мусите. Вiн менi не потрібен.

– Менi здається, це вирiшує лiкар, а не ви.

– Приведіть його сюди, і нехай він це особисто мені скаже. А до його приходу я не дозволю вам колоти мене.

– Але ж у мене наказ...

– Ейхман¹ теж виконував чужі накази, й пригадайте, що з ним сталось, – і я повільно похитав головою.

– Чудово! – сказала вона. – Отже, я буду змушена доповісти про це...

– Зробіть таку ласку, – погодився я з нею, – і не забудьте сказати йому, що вранці я виписуюся. Це моє рішення.

– Але ж це неможливо! Ви не зможете навіть ходити... а крім того, у вас ушкодження внутрішніх органів...

– А це ми ще побачимо, – мовив я. – На добраніч.

Вона вийшла, не сказавши ні слова у відповідь.

Тоді я знову ліг і продовжив міркувати. Дуже скидалося на те, що мене помістили

---

¹ Адольф Ейхман (1906–1962) – німецький офіцер, гестапівець, відповідальний за масове знищення євреїв. На суді виправдовував свої дії тим, що виконував накази вищих чинів. Суд відхилив його виправдання, й Ейхмана засудили до смертної кари.

до приватного закладу, а це означає, що хтось оплачує моє перебування тут. Але хто? Хтось із родичів? Ні. Друзі? Теж ні. Хто ж залишається? Вороги?

Я ще трохи подумав.

Безрезультатно.

Я не знав таких благодійників.

Раптом пригадалось, що я їхав гірською дорогою й опинився в озері разом з машиною. І це було все, що я пам'ятав.

Я був...

Напруживсь – і знову відчув, що пітнію.

Зрозумів, що не знаю, *хто* я такий!

Щоби не нудитися без діла, я сів і взявся розмотувати свої пов'язки. Під ними, схоже, все було гаразд, тому мене не полишала впевненість, що я роблю так, як треба. Я витягнув з узголів'я ліжка металевий прут і почав розламувати гіпс на правій нозі. Раптом виникло відчуття, що мушу чимскоріше забратися звідси і що на мене ще чекає якась справа.

Перевірив праву ногу. Вона була здорова.

Тоді розтрощив гіпс на лівій нозі, встав з ліжка та підійшов до вмонтованої у стіну шафи.

Одягу там не було.

У коридорі залунали кроки. Я повернувся до ліжка, прикрив уламки гіпсу й розмотані бинти.

Двері в палату знову відчинилися.

Навколо мене спалахнуло світло, і я побачив на порозі здорованя у білому халаті, який тримав руку на вимикачі.

– Сестричка поскаржилася на вас. Як я маю це розуміти? – запитав чолов'яга.

До мене дійшло, що далі вдавати сплячого – безглуздо.

– Не знаю, – відповів йому я. – А в чому річ?

Він на кілька секунд збентеживсь, а потім насупивсь і сердито сказав:

– Пора робити укол.

– А ви – лікар? – поцікавивсь я.

– Ні, але мені наказано зробити вам укол.

– А я від нього відмовляюсь, і це моє законне право. Хіба вам не однаково?

– Ви цього не уникните, – він підвищив голос і, обігнувши ліжку, наблизився до мене зліва. Тільки тепер я побачив у нього в руці шприц.

Дуже підступним ударом я вцілив дюймів на чотири нижче того місця, де мала бути пряжка ременя, і чолов'ягу так пройняло, що він гепнувся на коліна.

– *** *****! – сказав здоровило по деякому часі.

– Ще раз до мене підійдеш, – пригрозив я йому, – всі ребра тобі полічу.

– Нічого, – прохрипів він, – з такими пацієнтами, як ви, ми теж уміємо давати раду.

Мені стало зрозуміло, що пора діяти.

– Де мій одяг? – запитав я.

– *** *****! – повторив здоров'як.

– Тоді, мабуть, скористаюся твоїм. Ану швидко роздягайся!

Коли він утретє вжив свою коронну фразу, я втратив терпець, кинув йому на голову простирадла і садонув через тканину металевим прутом.

Через якихось дві хвилини я вже стояв у всьому білому, як Мобі Дік і ванільне морозиво разом. Одне слово, гидота.

Запхавши чолов'ягу в шафу, виглянув у заґратоване вікно. Там, над шеренгою тополь, висів у небі старий місяць, колишучи на руках місяць-молодик. Блищала срібляста трава. Ніч іще сперечалась із сонцем, але день брав своє. Що ж то за місце? Жодної зачіпки, яка б допомогла відповісти на це запитання. Палата, в котрій мене тримали, була на третьому поверсі, а нижче та зліва, на першому поверсі, світився квадрат, що мав означати вікно, й за тим вікном ще досі хтось не спав.

Вийшовши з палати, я оглянув коридор. Ліворуч він упирався в стінку з теж заґратованим вікном, а обабіч його було четверо дверей – двоє з кожного боку. За ними, напевне, такі самі палати, як моя. Наблизившись до вікна, я виглянув надвір. Той самий двір, такі самі дерева, та сама ніч – нічого нового. Тоді я пішов в інший бік.

Двері, двері, двері – й хоч би з-під одних сяйнула смужка світла. Єдине, що порушувало тишу, – це звук моїх кроків у завеликому взутті, що вільно теліпалося на ногах.

Наручний годинник нещасного здоровила показував п'яту годину сорок чотири хвилини. Металевий прут був запханий за пояс та прикритий медичним халатом, і при ходьбі боляче тер мені ногу. На стелі через кожних футів двадцять висіли плафони, з яких лилося світло либонь сорокаватних ламп.

Повернувши праворуч, я опинився на сходах, що вели вниз. Пішов по них. Сходи мали килимове покриття, і я ступав тихо, наче миша.

Другий поверх був точнісінькою копією третього – двері, двері без кінця й без краю, – і я став спускатися нижче.

Зійшовши на перший поверх, повернув праворуч, намагаючи поглядом двері, з-під яких пробивалося б світло.

Я знайшов їх майже в кінці коридору й, не постукавши, зайшов.

Якийсь тип у розцяцькованому купальному халаті сидів за великим блискучим столом і вивчав величезний гробсбук, що лежав перед ним. То була не палата для хворих. Цей чоловік різко звів на мене очі, які сяйнули неприязним блиском, й округлив губи; він явно хотів закричати, але, побачивши рішучий вираз на моєму обличчі, раптом передумав. Зірвавсь на ноги.

Зачинивши за собою двері, я підійшов до цього типа і сказав:

– Доброго ранку! Маєте серйозні проблеми...

Мабуть, людей завжди цікавитиме все, що стосується небезпек: зачекавши три секунди, поки я перетну кімнату, він запитав:

– Ви на що натякаєте?

– На те, що вам доведеться відповідати перед судом за ізолювання мене від людей і утримання в цьому стані, а ще – за посадовий злочин, бо за вашим розпорядженням накачували снодійним людину, яка цього зовсім не потребувала. У мене

вже, мабуть, абстинентний синдром, тож не ручаюся за себе...

Чоловік розправив плечі.

– Забирайтеся звідси! – гаркнув він.

Побачивши на столі пачку цигарок, я взяв одну і сказав:

– А зараз присядьте й заговоріть.
У мене є до вас розмова.

Він присів, але заговорити, схоже, й не думав.

– Ви порушуєте кілька правил, – попередив мене.

– От суд нехай і вирішує, хто з нас у чому винний, – відповів я. – Мені потрібні мої особисті речі та одяг. Я виписуюся.

– Але ж у вашому стані...

– Вас забули запитати! Або речі на бочку, або будете пояснювати це в суді.

Він потягнувся до кнопки на столі, та я відкинув його руку.

– Швидко! – напосідав на нього. – На кнопку треба було натискати відразу, тільки-но я сюди зайшов. А зараз уже пізно.

– Містере Корі, ви були в надзвичайно важкому...

Корі?

– Я не лягав у вашу клініку – мене поклали, – сказав я, – а тепер хочу з неї виписатись, і побий мене грім, якщо я не вправі це зробити! От зараз ви мене й оформите... Ну, і чого ми чекаємо?

– Послухайте, та ж ви не в тих кондиціях, щоб так узяти й піти, – пручався він. – Я не можу вас відпустити. Зараз викличу чергового, щоби він довів вас до палати і поклав у ліжко.

– Навіть не намагайтеся! – попередив я. – Інакше відчуєте на собі мої кондиції. А зараз кілька запитань. Перше: хто поклав мене до вас і друге: хто оплачує рахунки за моє лікування?

– Ну добре, – зітхнув чоловік, і його тоненькі рудуваті вуса опустились, як мишачі хвостики.

Він відчинив шухляду стола, засунув туди руку – і я приготувався.

Вибив з його рук ту штуку раніше, ніж він устиг зняти її із запобіжника: розкішний на вигляд автоматичний кольт 32-го

калібру. Щодо зняття із запобіжника, то це зробив уже я, взявши пістолет. Наставив зброю на вусатого і сказав:

– А зараз ви відповісте на ще кілька моїх запитань. Бачу, вважаєте мене небезпечним. І це може виявитися правдою.

Він жалюгідно всміхнувся, узяв цигарку, прикурив, хоча саме цього не слід було робити, якщо намагався зобразити впевненість. Його руки тремтіли.

– Ну добре, Корі... якщо вам від того полегшає, – здався чолов'яга. – Сюди вас поклала ваша сестра.

«?» – подумав я. І запитав:

– Яка сестра?

– Евеліна, – пояснив вусатий.

Якась Евеліна. Ну що ж...

– Це просто смішно. Ми з Евеліною не бачилися купу років, – розвів руками. – Вона навіть не знала, що я в цих краях.

Він стенив плечима.

– Усе-таки...

– А де ж її шукати? Так хочеться до неї зателефонувати... – сказав я.

– Не ношу при собі її адресу.

– То подивіться.

Він підвівся, перетнув кабінет, зупинився біля шафи з теками, відчинив її і, порившись, дістав потрібну карточку.

На карточці я прочитав: «*п. Евеліна Фломель*»... Нью-йоркська адреса теж нічого мені не казала, однак я загнав її в пам'ять, так, про всяк випадок. Як вплигло з карточки, мене звали Карл. Добре. Вже більше інформації.

Потім за пояс, поряд із прутом, я засунув пістолет, звісно, поставивши його на запобіжник.

– От і добре, – сказав я чоловікові. – То де мій одяг, і скільки ви мені заплатите?

– Ваш одяг знищений в аварії... І ще мушу вам сказати, що ваші ноги були сто відсотково зламані... а ліва навіть у двох місцях. Чесно кажучи, не розумію, як вам узагалі вдається стояти на них. Адже минуло лише два тижні...

– А на мені завжди все гоїться, як на собаці, – сказав я йому. – Так, а зараз про гроші...

– Які гроші?

– Відступні за те, що я не позиватимуся з вами за ваші протиправні дії і ще за дещо.

– Послухайте, це смішно!

– Що ж тут смішного? Тисяча готівкою, просто зараз, – і наша суперечка залагоджена.

– Навіть слухати про це не хочу!

– Раджу вам усе добре обміркувати. Виграєте ви чи програєте, подумайте, якої слави заживе ваш заклад, якщо матеріали досудового розслідування – авжеж, не без моєї допомоги, – стануть загальним надбанням. Я неодмінно зв'яжуся з Асоціацією лікарів, редакціями газет, і ще...

– Шантаж, – махнув рукою вусатий. – Тільки дарма стараєтесь, я вам так просто не піддамся.

– Або платіть тепер, або заплатите згодом, за рішенням суду, – сказав я. – Мені однаково. Але тепер вам було б дешевше.

Якщо вусань розкошелиться, тоді я знатиму напевне: мій здогад правильний і щось у цій справі нечисто.

Він витріщався на мене... навіть не знаю, скільки часу.

Нарешті...

– Не маю тут тисячі, – сказав він.

– Ваша сума? – уточнив я.

Чергова пауза.

– Це грабіж серед білого дня, – витиснув він.

– Ні, чоловіче, це звичайна оборудка, я продаю – ви платите. Ваша сума?

– Думаю, у мене в сейфі набереться сотень п'ять.

– Діставайте.

Обстеживши нутро маленького стінного сейфа, вусатий повідомив мені, що там є чотириста тридцять; я його не перевіряв, бо не хотілося залишати відбитки пальців. Він передав мені банкноти, і я запхнув їх у бокову кишеню.

– А зараз я хочу замовити таксі. В яку компанію тут легше дотелефонуватися?

Він назвав, я перевірів цей номер за довідником, а заодно і з'ясував, що ми – десь на півночі штату Нью-Йорк.

Наказав йому набрати номер і замовити таксі: як називалося це місце, я не знав, а показувати перед ним, що у мене прогалини в пам'яті, мені аж ніяк не

хотілося. До слова, коли зривав із себе пов'язки ще там, у палаті, голова моя теж була забинтована.

Під час розмови вусатого телефоном я зауважив, як він називає це місце: то була Грінвудська приватна клініка.

Я загасив сигарету, дістав з пачки іншу й опустивсь у коричневе шкіряне крісло біля книжкової шафи, чим зменшив навантаження на ноги, мабуть, на кілька сотень фунтів.

– Зараз ми чекаємо тут, а потім проведете мене до дверей, – сказав я чолов'язі.

Більше від нього я не почув жодного слова.